

Stikstof

Eric Bras

Als ik dit schrijf is het boerenprotest, dat de langste file in onze geschiedenis tot gevolg had, net achter de rug. De stikstofcrisis. Heel Nederland staat op zijn achterste benen: de boeren, de luchtvaartsector, de bouw, automobilisten: iedereen is schuldig, maar niemand heeft het gedaan. Met veel geschreeuw en krakend komt onze samenleving tot stilstand. En tegelijk merk je dat niet alleen de natuur verstikt, maar ook het debat. Partijen maken elkaar zwart, boeren maken tegenstanders het gesprek onmogelijk, klimaatactivisten protesteren en laten daarbij een enorme berg afval achter, voor tegenstanders weer reden om hen niet te geloven. Zelfs protesterende kinderen worden – op de persoon – aangevallen: ze zullen wel te lui zijn om naar school te gaan of zijn minstens verwend of waarschijnlijk autistisch en daarmee niet in staat te luisteren.

Als je het debat op je laat inwerken en als je erin slaagt je niet mee te laten slepen door zelf een mening van de daken te schreeuwen, dan vraag je je misschien af hoe het mogelijk is dat mensen elkaar zo weinig gunnen. Hoe kan het dat er zo weinig tegoed is? Onwillekeurig verlang je naar een nieuw begrip: ademstof in plaats van stikstof. Een goedje dat maakt dat je weer tot leven komt, weer kunt ademen. Iets dat ervoor zorgt dat onze crisissamenleving weer opademt. Ademstof.

Er wordt wel gezegd dat geestelijk verzorgers en pastores mensen op adem laten komen, op verhaal. Bij de geestelijk verzorger kun je je verhaal kwijt, kun je lucht zoeken, lucht geven. Jouw verhaal wordt geplaatst in het grote verhaal, over tijd en ruimte heen, groter dan elke crisis en met het oog op hoop. Niet stikken maar hopen, verwachten, een toevlucht zoeken en een toevlucht zijn voor elkaar. Ademen en bij elkaar op adem komen.

Op veel plaatsen, in gevangenissen, op oefening, in het ziekenhuis, bij mensen thuis, worden die verhalen tegen de stroom in verteld. Wat als er toekomst is? Wat als we elkaar begrijpen en elkaars taal verstaan? Misschien breekt het licht dan door. Licht dat mensen laat zien wat werkelijk van belang is, voorbij het belang dat wij zelf hebben. Misschien komt de regering wel met een oplossing voor de stikstofcrisis. Het zal zeker gebeuren: een beetje stikstof eraf op de snelweg, een beetje erbij door de bouw van nieuwe huizen en de boer zal ook wel wat moeten. Maar het lijkt een weg waarlangs voorlopig de meeste mensen knarsetandend of enigszins benauwd hun verlies moeten incasseren.

Ademstof: een beetje lucht door te luisteren naar elkaars verhaal.

Eric Bras, geestelijk verzorger van het Amsterdams UMC, locatie VUmc; e.bras@amsterdamumc.nl